

N:o 71.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 30 april 1901.
— — — — Andra Kammaren — 30 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition n:o 39 med förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete och till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken.

(Särskilda utskottets n:o 3 utlåtande n:o 1 och memorial n:o 2.)

Till Konungen.

Genom proposition den 1 sistlidne februari har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogade förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete och till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken.

Förstnämnda lagförslag har i allt väsentligt vunnit Riksdagens bifall.

Riksdagen har nemligen endast i afseende å den ifrågasatta lagens omfattning funnit anledning vidtaga ändringar af principiell betydelse.

Uti den i förslagens 2 § förekommande yrkesförteckning har af skäl, som angifvits i propositionen bifogade statsrådsprotokoll, icke upptagits jernvägs- och spårvägstrafik; utan skulle sålunda, i afseende å de i berörda yrke anställda arbetare, arbetsgifvarens ersättningsskyldighet fortfarande bestämmas af lagen angående ansvarighet för skada i följd af jernvägs drift den 12 mars 1886. Riksdagen har emellertid funnit det betänkligt, att i särskilda lagar, hvilka för all framtid skulle verka vid sidan af hvarandra, meddelades olika bestämmelser om likartade förhållanden. Å andra sidan synes billigheten bjuda, att den talrika arbetareklass, som tagit anställning vid jernväg med

vetskap om att genom 1886 års lag vara förhållandevis väl ekonomiskt tryggade emot följderna af olycksfall i arbetet, icke beröfvas den förmån, som sålunda tillförsäkrats dem. Riksdagen har fördenskull i enlighet med en inom Riksdagen väckt motion för sin del beslutit dels att bland ersättningspligtiga yrken upptaga jernvägs- och spårvägstrafik, dels ock att i förslaget insätta en ny paragraf af innehåll, att 1886 års lag skulle i fråga om de fall, som i den föreslagna lagen afses, upphöra att gälla för andra än dem, som vid tiden för sistnämnda lags trädande i kraft äro i jernvägstjenst anställda.

I 2 § har Riksdagen vidare vidtagit den förändring, att paragrafens sista stycke uteslutits. Riksdagen har nemligen icke funnit tillräcklig anledning föreligga, hvarför ersättningspligtiga yrken skulle från ersättningspligt undantagas, i händelse de idkades allenast såsom binäring till jordbruk.

De såkliga afvikelser från förslaget, Riksdagen i öfrigt företagit, äro af mindre väsentlig beskaffenhet.

I 4 § har Riksdagen vid punkt 3:o litt. b), i betraktande deraf, att tidpunkten för ett barns afelse mången gång kan vara svår att utröna, för sin del beslutit den ändring, att rätten till lifränta för barn efter en till följd af olycksfall i arbete afliden person göres beroende deraf, att barnet antingen födts före olycksfallet eller ock efter olycksfallet födts i ett derförut slutet äktenskap.

I 5 § har Riksdagen, för undvikande af missförstånd vid paragrafens tillämpning, infört ett tillägg till paragrafens första stycke, afseende att tydliggöra, att, derest skadad arbetare före olycksfallet varit behäftad med kroppsskada eller lyte, dessa kroppsfel vid bestämmandet af invaliditetsgraden icke få utan vidare sammanräknas med de genom olycksfallet orsakade skador.

I 17 och 18 §§ har Riksdagen, som ansett ersättningarne för inträffade olycksfall böra, så vidt ske kan, utgå i form af lifränta, vidtagit den ändring, att skadad arbetare icke för de i paragraferna afsedda fall berättigas att lyfta lifräntans kapitalvärde, der ej den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger 45 kronor om året; och har Riksdagen, i öfverensstämmelse härmed, för sin del beslutit den ändring i 21 §, att aftal derom, att skadad arbetare i stället för lifränta skall erhålla ett kapitalbelopp, må gälla endast i det fall, att lifräntans belopp kommer att understiga 45 kronor.

Slutligen har Riksdagen funnit inrättandet af riksförsäkringsanstalten så nära sammanhänga med den arbetsgifvarne i förslaget pålagda ansvarspligt, att lagen icke borde få gällande kraft förr, än nämnda anstalt vore färdig att träda i verksamhet, och har Riksdagen i anledning häraf gifvit den föreslagna lagens öfvergångsstadgande en form, som motsvarar Riksdagens berörda uppfattning.

Emot Eders Kongl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken har Riksdagen icke funnit något att erinra.

Under åberopande af hvad nu blifvit anfördt, får Riksdagen tillkännagifva, att Riksdagen, som funnit sig icke kunna utan förändring godkänna det af Eders Kongl. Maj:t framlagda förslag till lag angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, för sin del antagit lag i ämnet af den lydelse, härvid fogad bilaga utvisar, samt att den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna lag om ändrad lydelse af 17 kap. 4 och 11 §§ handelsbalken blifvit af Riksdagen antagen.

Stockholm den 30 april 1901.

Med undersåtlig vördnad.

Bilaga.

L a g

angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Varder arbetare skadad till följd af olycksfall i arbetet, vare i de fall, som i 2 och 3 §§ afses, arbetsgifvaren pliktig att utgifva ersättning enligt de i denna lag stadgade grunder.

Sådan ersättning utgår dock ej i något fall för skada, som den skadade uppsåtligen eller genom grof vårdslöshet sjelf ådragit sig, eller som uppsåtligen förorsakats af tredje man, der denne icke haft ledning af eller uppsigt öfver arbetet.

Med arbetare förstås i denna lag jemväl arbetsförman.

2 §.

Skyldighet att enligt 1 § utgifva ersättning åligge enskild arbetsgifvare, der han såsom yrke utöfvar någon här nedan omförmäld verksamhet, nemligen:

- 1) skogsafverkning, sågverks- eller brädgårdsrörelse;
 - 2) upptagning af is eller torf;
 - 3) grufdrift, sten- eller kalkbrytning, tegeltillverkning, bruksrörelse eller annan verksamhet, som afser tillgodogörande eller förädling af mineralrikets alster och ej är att anse såsom handtverk;
 - 4) fabriksrörelse;
 - 5) skeppsbyggeri-, bränneri-, bryggeri-, bageri-, slagteri-, mejeri- eller qvarnrörelse, som idkas på sådant sätt och i sådan omfattning, att den kan anses med fabriksrörelse jemförlig;
 - 6) boktryckeriverksamhet;
 - 7) tillverkning af explosiva varor;
 - 8) skorstensfejareverksamhet;
 - 9) flottning;
 - 10) lastning eller lossning af varor;
 - 11) jernvägs- eller spårvägstrafik;
 - 12) byggnadsverksamhet, derunder inbegripet jemväl utförande af väg- eller vattenbyggnad;
 - 13) bergsprängning, jordschaktning, stensättning, murning, timring eller taktäckning;
 - 14) utförande af elektriska ledningar eller af gas-, vatten- eller kloakledningar;
 - 15) verksamhet, som afser att framställa, öfverföra eller fördela elektrisk kraft, äfvensom drifvande af gas- eller vattenledningsverk.
- Ersättningsskyldigheten omfattar skada till följd af olycksfall, som härflyter från utöfningen af arbetsgifvarens yrke.

3 §.

Utöfvar staten eller kommun på yrkesmessigt sätt någon i 2 § omnämnd verksamhet, vare staten eller kommunen ersättningsskyldig enligt 1 § för skada till följd af olycksfall, som härflyter från utöfningen af den verksamhet.

4 §.

I ersättning enligt denna lag skall utgifvas:

1:o) om olycksfallet medfört väsentlig nedsättning af den skadades arbetsförmåga under mera än sextio dagar efter olycksfallet: en krona i sjukhjälp för hvarje dag från och med sextioförsta dagen intill dess den skadade blifvit från sådan nedsättning af arbetsförmågan återställd eller olycksfallet

medfört för framtiden bestående förlust eller minskning af arbetsförmågan eller döden inträdt;

2:o) om olycksfallet medfört för framtiden bestående förlust eller minskning af arbetsförmågan: en årlig lifränta, i förra fallet å tre hundra kronor och i senare fallet å det lägre belopp, som svarar emot arbetsförmågans minskning, räknadt från och med sextioförsta dagen efter olycksfallet eller från den senare tidpunkt, då olycksfallet medfört för framtiden bestående förlust eller minskning af arbetsförmågan; dock att lifränta icke skall utgå i de fall, der ej arbetsförmågan blifvit nedsatt med minst en tiondedel;

3:o) om olycksfallet inom två år medfört döden:

a) begrafningshjälp med sextio kronor;

b) till enka, när äktenskapet slutits före olycksfallet, en årlig lifränta af etthundratjugu kronor från dödsfallet, så länge hon lefvar ogift, och till hvarje minderårigt barn, som födts före olycksfallet eller födes efter olycksfallet i ett derförut slutet äktenskap, en årlig lifränta af sextio kronor från dödsfallet, till dess det uppnått femton års ålder; dock att, der lifräntor till efterlevande skulle sammanlagdt öfverstiga tre hundra kronor, de skola, i förhållande till hvad på en hvar lifräntetagare belöper, till detta belopp nedsättas, så länge anledningen till dylik nedsättning fortfar.

5 §.

Vid bedömandet, i hvad mån viss kroppsskada åstadkommit nedsättning af arbetsförmågan, skall hänsyn tagas ej blott till skadans beskaffenhet och inverkan på den skadades förmåga i allmänhet att genom arbete sig försörja, utan äfven till skadans inflytande på de särskilda färdigheter, som för drifvande af den skadades yrke må vara erforderliga, samt till den skadades ålder och kön. Var den skadade vid olycksfallet behäftad med kroppsskada eller lyte, skall hänsyn jemväl tagas till den mindre arbetsförmåga, som till följd deraf vid olycksfallet hos honom förefans.

I öfrigt skall tjena till ledning:

1:o) att i allmänhet förlust af arbetsförmågan skall anses vara för handen vid fullständig sinnesslöhet eller vansinne, vid allmän förlamning, vid blindhet å båda ögonen, vid förlust eller fullständig förlamning af båda händerna eller af båda fötterna eller af en hand och en fot;

2:o) att i allmänhet vid här nedan omförmälda skador nedsättningen af arbetsförmågan skall anses motsvara följande procent, nemligen:

vid allmän svaghet i själsförmögenheterna femtio procent; vid allmän kroppslig svaghet femtio procent; vid blindhet å ett öga jemte försvagad syn å det andra sjuttio procent; vid blindhet å ett öga tjugu procent; vid döfhet

å båda öronen femtio procent; vid döfhet å ett öra tio procent; vid ljumsk-bräck femton procent; vid förlust af en hand eller fot jemte minskad rörlighet hos hand eller fot sjuttio procent; vid förlust af en hand eller fot femtio procent; vid förlust af alla fingrarna å en hand femtio procent; vid förlust af alla tårna å en fot tjugu procent; vid förlust af en tumme tjugufem procent; vid förlust af ett pekfinger femton procent.

6 §.

Utländsk medborgares enka eller barn ege ej rätt till lifränta enligt denna lag, der de ej vid tiden för olycksfallet voro här i riket bosatta. För tid, hvarunder någon till lifränta enligt denna lag berättigad är bosatt utom riket, må han ej uppbära sådan ränta.

Från hvad ofvan i denna § är föreskrifvet eger Konungen, under förutsättning af ömsesidighet, medgifva undantag för medborgare i visst land och för lifräntetagare, som i samma land äro bosatta.

För tid, hvarunder lifräntetagare undergår frihetsstraff eller tvångsarbete, må han ej uppbära lifräntan.

7 §.

Begravningshjälp skall utbetalas genast efter dödsfallet, sjukhjälp för hvarje kalendervecka å veckans sista dag samt lifränta för hvarje kalenderkvartal å första dagen af kvartalets sista månad, utan återbetalningsskyldighet i händelse under månaden rätten till lifräntan skulle upphöra eller sådant fall inträffa, att lifräntan icke får uppbäras.

8 §.

Skall, då arbetare skadats genom olycksfall, i följd deraf från kassa, som helt och hållet eller till väsentlig del bildats genom bidrag af arbetsgifvaren, utgå pension eller annat understöd, eller har arbetaren på arbetsgifvarens bekostnad blifvit mot olycksfall försäkrad på annat sätt än i 10 § afses, må från begravningshjälp eller sjukhjälp och lifränta, som det enligt denna lag åligger arbetsgifvaren att utgifva, afdragas hvad i anledning af olycksfallet för samma ändamål från kassan eller på grund af försäkringen utgår för tid, hvarunder ersättningsskyldighet åligger arbetsgifvaren.

Motsvarande afdrag må ega rum för skadestånd, som i följd af olycksfallet utbetalts enligt allmän lag eller särskild författning.

9 §.

Eger någon rätt till ersättning enligt denna lag, vare han ej deraf hindrad att hos arbetsgifvaren eller annan göra gällande det anspråk på skadestånd, som i följd af olycksfallet eljest skulle tillkomma honom enligt allmän lag eller särskild författning; dock att arbetsgifvaren må från dylikt skadestånd afdraga motsvarande ersättning, som enligt denna lag utgår.

Är annan än arbetsgifvaren skadeståndspliktig, vare arbetsgifvaren, sedan han tillsagt den skadeståndspliktige, i ersättningstagarens ställe berättigad att uttaga skadeståndet, för så vidt motsvarande ersättning enligt denna lag utgifvits.

10 §.

Genom statens försorg inrättas en riksförsäkringsanstalt för öfvertagande, på sätt nedan i denna § sägs, af arbetsgifvares ersättningsskyldighet.

Arbetsgifvare vare berättigad att i riksförsäkringsanstalten försäkra sina arbetare mot olycksfall, som i denna lag afses, med den verkan, att arbetsgifvaren, så långt försäkringen räcker, varder från ersättningsskyldighet enligt denna lag fri. Har sådan försäkring egt rum, må riksförsäkringsanstalten enligt de i 8 § stadgade grunder göra afdrag för utbetaldt skadestånd, så ock, sedan anstalten tillsagt arbetsgifvaren eller annan, som kan till utgifvande af skadestånd förbindas, i ersättningstagarens ställe uttaga skadeståndet, för så vidt motsvarande ersättning från anstalten utgår.

Är arbetsgifvare i anledning af inträffadt olycksfall skyldig att utgifva lifränta enligt denna lag, må han genom inköp i riksförsäkringsanstalten af dylik lifränta befria sig från betalningsskyldigheten och ege derefter, om annan är skadeståndspliktig, enahanda rätt att uttaga skadeståndet, som i nyss afsedda fall tillkommer riksförsäkringsanstalten.

11 §.

Varder arbetare skadad till följd af olycksfall i arbetet, skall om olycksfallet ofördröjligen göras anmälan hos arbetsgifvaren, arbetsföreståndaren eller arbetsförman. Den skadade vare ock, der han ej sjelf söker läkarevård, pliktig att underkasta sig vård af läkare, som arbetsgifvaren eller riksförsäkringsanstalten må tillkalla. Försummas något af hvad sålunda föreskrifvits och pröfvas skadan hafva förvärrats derigenom, att den skadade i följd deraf kommit att sakna lämplig vård, må den i denna lag stadgade ersättning med hänsyn dertill skäligen nedsättas.

12 §.

Inträffar olycksfall, som medfört eller skäligen kan antagas medföra döden eller annan påföljd, som enligt 4 § föranleder ersättning, åligge det arbetsgifvaren eller, om den skadade var stadd i arbete hos staten eller kommun, arbetsföreståndaren att, sedan han genom anmälan från arbetaren eller eljest erhållit kännedom om olycksfallet, derom ofördröjligen göra skriftlig anmälan hos polismyndigheten i orten. Är den skadade af arbetsgifvaren försäkrad på sätt i 10 § afses, skall uppgift derom och om försäkringens omfattning i anmälan intagas. Närmare föreskrifter om anmälan innehåll meddelas af Konungen. Då anmälan hos polismyndigheten göres, skall samtidigt eller, der sådant ej kan ske, så snart som möjligt derefter till samma myndighet insändas på arbetsgifvarens bekostnad anskaffadt läkarebetyg angående dödsorsaken eller skadans beskaffenhet och den skadades tillstånd; kan läkarebetyg ej utan oskäligen kostnad anskaffas, må i stället insändas intyg af prest i församlingen eller annan embets- eller tjänsteman i orten, af ordföranden i kommunalstämman eller ordföranden eller ledamot i kommunalnämnden eller af ledamot i häradsnämnden.

Har hos polismyndighet anmälan skett angående olycksfall, hvarom nu är sagdt, eller sådant olycksfall eljest kommit till polismyndighetens kännedom, skall denna så fort ske kan hålla undersökning om olycksfallet; dock att, der anmälan åtföljts af arbetsgifvarens behörigen undertecknade förklaring, att olycksfallet inträffat under sådana omständigheter, att ersättning enligt denna lag skall utgifvas, undersökning erfordras allenast om polismyndigheten finner sådan nödig.

Polismyndighet, som i denna § afses, är å landet länsmanen, i stad, der poliskammare finnes, poliskammaren och i öfriga städer magistraten eller, der sådan ej finnes, stadsstyrelsen.

Polismyndigheten å landet eller i annan stad än Stockholm åligge att ofördröjligen aflemna de inkomna handlingarne äfvensom, der undersökning hållits, protokollet deröfver till Konungens befallningshafvande.

13 §.

Kraf om ersättning enligt denna lag skall, vid äfventyr af talans förlust, genom stämning eller genom påkallande af skiljeaftals tillämpning anhängiggöras emot arbetsgifvare inom två år och emot riksförsäkringsanstalten inom tre år, räknadt från olycksfallet eller, der fråga är om ersättning i anledning af dödsfall, från det döden inträdde. Hvad nu är stadgadt

gälle dock ej, der parterna under sagda tid träffa aftal om ersättningen eller öfverenskomma att hänskjuta frågan om ersättning till slutligt afgörande af skiljemän.

14 §.

Rätt domstol för upptagande af tvist om ersättning enligt denna lag är allmän underrätt i den ort, der olycksfallet inträffat eller der den, som sökes, har sitt bo och hemvist.

Är sådan tvist hos domstol anhängiggjord, infordre rätten eller domaren protokoll och öfriga handlingar, som i 12 § omförmälas.

Finnes uppenbart, att svaranden utan fog uppehåller saken, eller angår, när detta ej är händelsen, tvisten allenast ersättningens belopp, ege rätten, på kärandens yrkande, förordna, i förra fallet att ett skäligt belopp, ej understigande hvad svaranden må hafva medgifvit, och i senare fallet att det ostridiga beloppet skall utbetalas till käranden i afräkning på hans fordran; dylikt förordnande må af svaranden öfverklagas i samma ordning som slutligt utslag.

Har rätten föreskrifvit förskottsbetalning efter ty nu är sagdt, gånge sådant beslut i verkställighet lika som laga kraft egande dom. Slutligt utslag, hvarigenom rätten ålagt svaranden betalningsskyldighet, gånge på enahanda sätt i verkställighet, der ej rätten annorlunda förordnat.

15 §.

Är den skadade icke af arbetsgifvaren försäkrad på sätt i 10 § afses, må parterna, när de derom öfverenskomma, så ock, sedan tvist om ersättningen hos domstol eller genom påkallande af skiljeaftals tillämpning anhängiggjorts, domstolen eller skiljemännen från riksförsäkringsanstalten inhemta utlåtande, huruvida det arbete, hvori den skadade var stadd, är sådant, som i denna lag afses, eller i hvad mån kroppsskadan må anses hafva åstadkommit nedsättning i arbetsförmågan; sådant utlåtande skall af riksförsäkringsanstalten kostnadsfritt meddelas.

16 §.

Yppas, sedan ersättning till skadad arbetare blifvit genom domstols eller skiljemäns slutliga beslut eller genom aftal bestämd, väsentlig förändring i de förhållanden, hvilka voro afgörande för ersättningens bestämmande, må inom två år från beslutets eller aftalets dag talan om jemkning i ersätt-

ningen anhängiggöras. Rätt domstol för sådan talans upptagande är den underrätt, som dömt om ersättningen, eller, der ersättningen bestämts af skiljemän eller genom aftal, allmän underrätt i den ort, der olycksfallet inträffat. Jemkning må ej afse ersättning, som belöper på tiden före den dag, då talan anhängiggjordes genom delgifvande af stämning eller genom påkallande af skiljeaftals tillämpning; sökes jemkningen af den ersättningsskyldige, må den ej heller verka rubbning i rätten till ersättning, som före sagda dag förfallit till betalning.

17 §.

Afträdes arbetsgifvares egendom till konkurs, skall utdelningen för fordran å lifränta enligt denna lag ske efter sammanlagda beloppet af räntans kapitalvärde den dag, som för utdelning i konkursen bestämd är eller å hvilken dessförinnan betalning får uppbäras, och af den lifränta, som belöper på tiden intill nämnda dag, jemte laga ränta å den del deraf, som enligt 7 § må före samma dag förfalla till betalning.

Är fråga om lifränta åt skadad arbetare, må utdelningen för räntans kapitalvärde ej af arbetaren lyftas, utan skall med det belopp, som å kapitalvärdet utgår, genom konkursförvaltningens försorg åt arbetaren inköpas lifränta i riksförsäkringsanstalten; hvad nu är sagdt gälle dock ej, der den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger fyrtiofem kronor om året.

18 §.

Försummar arbetsgifvare att vid anfordran betala lifränta, som förfallen är;

eller nedlägger enskild arbetsgifvare sin rörelse;

eller flyttar han utrikes;

eller öfvergår hans rörelse på annan i följd af dödsfall eller genom öfverlåtelse;

eller sättes hans rörelse under liquidation;

må lifräntetagare, hvilken fordran grundar sig på skriftligt aftal eller på laga kraft egande slutligt beslut, hos öfverexekutor söka föreläggande för arbetsgifvaren eller för hans sterbhusdelegare att för lifräntan hos öfverexekutor ställa pant eller borgen efter ty i 48 § utsökningslagen sägs. Grundar sig ansökningslagen derpå, att arbetsgifvaren försummat att vid anfordran betala lifränta, som förfallen är, skall föreläggandet innehålla, att arbetsgifvaren befrias från skyldigheten att ställa pant eller borgen, om han

inom viss af öfverexekutor bestämd tid, minst en och högst två veckor från föreläggandets delgifning, visar, att den förfallna lifräntan jemte laga ränta derå och ersättning för kostnader till belopp, som af öfverexekutor i föreläggandet utsättes, blifvit gulden.

Försämras den ställda säkerheten, ege lifräntetagaren på lika sätt äska ställande af ny säkerhet.

Ej må borgen af öfverexekutor godkännas, der den ej är ingången såsom för egen skuld.

Ställes ej säkerhet inom förelagd tid, skall öfverexekutor ålägga gäldenären att utgifva sammanlagda beloppet af lifräntans kapitalvärde den dag, då betalning sker, och af den lifränta, som belöper på tiden intill nämnda dag, jemte laga ränta å den del deraf, som enligt 7 § må före samma dag förfalla till betalning. Hvad gäldenären förpligtats utgifva låte öfverexekutor ofördröjligen uttaga.

Beträffande dylikt måls handläggning och klagan öfver öfverexekutors beslut gälle i tillämpliga delar hvad om lagsökning för gäld är stadgad; dock att, der målet blifvit såsom tvistigt till domstol förvisadt, domstolen allenast har att utlåta sig om betalningsskyldigheten, hvarefter sökanden eger hos öfverexekutor anmäla målet till fortsatt handläggning.

Är fråga om lifränta åt skadad arbetare, må hvad å lifräntans kapitalvärde influtit ej af arbetaren lyftas, utan skall dermed genom öfverexekutors försorg åt arbetaren inköpas lifränta i riksförsäkringsanstalten; hvad nu är sagdt gälle dock ej, der den lifränta, som i riksförsäkringsanstalten skulle erhållas, understiger fyrtiofem kronor om året.

19 §.

Med lifräntas kapitalvärde förstås i 17 och 18 §§ det belopp, hvarför dylik ränta kan inköpas i riksförsäkringsanstalten.

20 §.

Rätt till ersättning enligt denna lag kan ej öfverlåtas och må för ty ej för gäld i mät tagas.

21 §.

Arbetsgifvare, som vill enligt särskild anordning träffa aftal med arbetare om ersättning, som i anledning af framtida olycksfall skall utgifvas, ege underställa den anordning riksförsäkringsanstaltens pröfning. Ej må anordningen godkännas, der riksförsäkringsanstalten, efter erforderliga upp-

lysningars inhemtande, finner dess bestämmelser vara för arbetarne ofördelaktiga. Aftal, som skriftligen ingås i öfverensstämmelse med godkänd anordning, vare gällande. Godkännande må när som helst återkallas, men återkallelse verkar ej rubbning i giltigheten af aftal, som träffats innan arbetsgifvaren erhållit kännedom om återkallelsen.

Slutes annorledes, än ofvan i denna § är sagdt, aftal om ersättning, som med anledning af olycksfall skall utgifvas, vare det aftal emot ersättningstagaren utan verkan, så framt det ej skriftligen slutits efter olycksfallet eller, då fråga är om begravningshjelp eller om lifränta åt skadad arbetares efterlevande, efter det den skadade afled; afser aftalet, att i stället för lifränta åt skadad arbetare skall på en gång erläggas visst belopp, vare det ej gällande, utan så är att lifräntans belopp skulle understiga fyrtiofem kronor om året.

22 §.

Försummar arbetsgifvare eller arbetsföreståndare att i föreskrifven ordning göra anmälan eller insända läkarebetyg eller annat intyg, hvarom i 12 § är sagdt, böte från och med fem till och med två hundra kronor. Meddelar någon i sådan anmälan mot bättre vetande oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, der ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Böter, som enligt denna § ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

23 §.

Vill arbetsgifvare, som utöfvar annan verksamhet, än i denna lag afses, genom försäkring i riksförsäkringsanstalten bereda ersättning enligt de i denna lag stadgade grunder för skada till följd af olycksfall, som härflyter från utöfningen af den verksamhet, vare dertill berättigad. Har sådan försäkring egt rum, skall hvad i denna lag finnes stadgadt hafva motsvarande tillämpning.

24 §.

Arbetare ege, ehvad han är stadd i sådant arbete, som i denna lag afses, eller ej, genom försäkring i riksförsäkringsanstalten bereda sig ersättning enligt de i denna lag stadgade grunder för skada till följd af olycksfall i arbetet. Rätt till ersättning på grund af sådan försäkring kan ej öfverlätas och må för ty ej för gäld i mät tagas.

25 §.

Afgifterna för försäkring af arbetare i riksförsäkringsanstalten skola bestämmas till de belopp, som med hänsyn till arbetets farlighet i allmänhet och till de särskilda förhållanden, under hvilka det bedrifves, efter försäkringstekniska grunder prövas vara erforderliga för betäckande af de risker, som försäkringen afser. Kostnaderna för riksförsäkringsanstaltens organisation och förvaltning bestridas af statsmedel.

26 §.

De närmare föreskrifter, som, utöfver hvad denna lag innehåller, må erfordras med afseende å riksförsäkringsanstaltens verksamhet, meddelas af Konungen.

27 §.

Genom denna lag upphävas de i lagen angående ansvarighet för skada i följd af jernvägs drift den 12 mars 1886 meddelade bestämmelser om skyldighet för jernvägs egare eller innehafvare att utgifva ersättning, då i följd af jernvägs drift arbetare eller arbetsförman, som är stadd i jernvägens tjänst eller arbete, under förrättandet deraf varder dödad eller skadad; dock att sagda bestämmelser fortfarande skola i stället för stadgandena i denna lag ega tillämpning i afseende å arbetare eller arbetsförman, som vid den tid, då denna lag träder i kraft, var i jernvägs tjänst eller arbete anstald.

Denna lag träder i kraft å tid, som af Konungen bestämmes, sedan den i 10 § omförmälda riksförsäkringsanstalt blifvit inrättad, men eger ej tillämpning i fråga om olycksfall, som före nämnda tid inträffat.